

Manjšinci z druge perspektive

Člani društva MOSP se že vrsto let udeležujemo seminarjev Združenja mladine evropskih narodnih skupnosti YEN in ideja, da bi sami gostili seminar v Trstu, se nam je porodila prav po vrnitvi z Velikonočnega seminarja v Peču aprila lani, ko smo bili gostje nemške manjšine na Madžarskem. Želeli smo mladim iz različnih evropskih manjšin predstaviti svojo manjšino, obenem pa Slovencem v Italiji približati delovanje YEN-a. V naslednjih mesecih smo začeli izrisovati vse podrobnosti programa in po številnih neprespanih nočeh je seminar stekel.

Tako so k nam v goste prišli Frizijci iz Nizozemske in Nemčije, Vlahi iz Srbije in Albanije, Nemci iz Rusije, Slovaške in Danske, Gradiščanski Hrvati iz Avstrije, Lužiški Srbi iz Nemčije, Kašubci iz Poljske, Koroški Slovenci in Beneški Slovenci. Zelo različni smo si med sabo. Nekateri prihajajo iz narodnih skupnosti, ki nimajo svoje države, drugi pa imajo za sabo močne matice. Nekateri uživajo veliko pravic, drugi pa sploh niso priznani. Vendar je vsem skupno prav to, da smo manjšinci.

Posebna vrednost YEN-a je v tem, da nam pomaga razumeti, da nismo sami. V Evropi živijo drugi mladi – drugi ljudje – s podobnimi izkušnjami, kot so naše. Pri YEN-u mi ni bilo nikoli treba razlagati, kako je mogoče, da sem Slovenka, a prihajam iz Italije. Spoznala sem mlade, ki se soočajo s podobnimi zadregami kot jaz in ki se vsak dan znova odločajo za svojo identiteto. Na YEN-ovih seminarjih se preko diskusij in delavnic,

izmenjave izkušenj in spoznavanja primerov dobrih praks iz drugih manjšin utrjujemo v svojem manjšinskem dostojanstvu. Zato si pri društvu MOSP želimo, da bi se čimveč mladih Slovencev iz Italije udeležilo YEN-ovih seminarjev in izkusilo, da biti manjšinec ali manjšinka ni nujno breme, temveč – prednost.

V državah članicah Evropske unije, ki imajo več kot milijon prebivalcev, živijo v povprečju 3 manjšine. Vsak sedmi Evropejec oziroma Evropejka pripada narodni, etnični ali jezikovni manjšini. Manjšine torej niso posebnost, čeprav smo manjšinci res posebni zaradi svoje občutljivosti za različne jezike in kulture ter zaradi sposobnosti prepoznavanja mehanizmov pripadnosti. Zato je bilo geslo našega seminarja »Trenirajmo arhitekto«, saj je bil namen seminarja ta, da bi izobrazili mlade zato, da bodo lahko uspešno gradili mostove med različnimi narodi in kulturami.

(dalje) →

Seminar »Trenirajmo arhitekte« se je porodil iz navdušenja ob zavedanju, da je biti manjšinec lahko prav mladostno sveže. Vendar bi vas za konec rada opozorila na to, da ne bomo večno mladi. Zato bi starejše generacije rada prosila, da mlajšim prisluhnejo kot enakovrednim sogovornikom. Mladi pa imamo nalogo, da se odločimo, kaj od tega, kar nam je bilo posredovano, bi radi prenesli naprej in česa ne. Sama bi rada razvijala svoj jezik, ki ni le sredstvo za sporazumevanje, temveč način osmišljanja naše izkušnje v svetu, ter slovensko kulturo, ki je nikakor ne smemo zvesti le na tradicijo in folklorizme, temveč si prizadevati za to, da v njej živimo in jo prenavljamo. Rada bi, da bi se počutili samozavestne v svoji manjšinski pripadnosti, da bi bili ponosni Slovenci ne le, ko se udejstvujemo v domačih društvih in inštitucijah, temveč tudi, ko se sprehajamo po tržaških ulicah ali se pogovarjamo z italijanskimi znanci. Bodimo arhitekti, gradimo svoje manjšinsko dostojanstvo.

Nastja Slavec

MOSP gostil YEN-ov mednarodni seminar Training architects – Trenirajmo arhitekte

TEDEN MANJŠIN ZA SKUPNO GRADNJO MOSTOV MED KULTURAMI

Od 18. do 24. februarja je v Trstu potekal seminar za mlade iz evropskih manjšin.

Seminar je priredila organizacija YEN (Youth of European Nationalities), organizacija Mosp (Mladi v odkrivanju skupnih poti) pa je tokrat predstavljala celotno slovensko manjšino, saj je bila prav naša manjšina tista, ki je gostovala tako pomemben dogodek. Gostujoča manjšina v okviru seminarjev poskrbi za nastanitev, hrano in vse, kar se dogaja izven delavnic, ki jih obiskujejo udeleženci. Izobraževalni program (workshopi, to se pravi delavnice) in njegov potek organizira izključno YEN.

Udeleženci so v mesto prišli v soboto, 18.

februarja. Na ta dan so se udeleženci dvanajstih različnih manjšin med seboj spoznali in poklepetali, saj smo na isti večer organizirali Minority cocktail: med srebranjem

cocktaila in poslušanjem improvizacij na klavirju (na klavir je igral Simon Kravos) so se vsi spoznali med seboj ter stopili v stik z organizatorji, poleg tega pa si ogledali tudi sedež Mospa na Ulici Donizetti, saj so tam ves teden potem potekale delavnice. Poleg delavnic, ki so za vse udeležence potekale vsak dan (petindvajset udeležencev se je razdelilo v dve različni delavnici – v eni so bili udeleženci, ki so že večkrat bili na seminarjih, v drugi pa taki, ki se na seminarje še ne spoznajo prav dobro), so bili v celem tednu na vrsti raznorazni dogodki, ki so

marsikaterega udeleženca prijetno in pozitivno presenetili.

V nedeljo je bil po kosilu na vrsti voden ogled mesta, ki ga je vodil poklicni vodič Tomaž Susič, sicer profesor angleščine in predstavnik slovenske manjšine. Udeleženci so bili navdušeni nad ogledom, nekateri so se na delavnice celo vrnili s sladoledi in pustnimi konfeti

(foto Samantha Gruden)

(foto Samantha Gruden)

v laseh, kar je dokazalo, da je bil ogled ne le zanimiv, temveč tudi sproščen. Udeleženci so se na ogledu naužili svežega zraka in nabrali veliko energije za popoldanske delavnice, se pa obenem sprehodili in videli najzanimivejše točke v našem mestu.

V ponedeljek zvečer so si udeleženci po celodnevni delavnici ogledali uradno odprtje seminarja v Peterlinovi dvorani, ki je z govori pomembnih predstavnikov slovenske manjšine (glavna gostja je bila Ksenija Dobrila) in glasbenimi popestritvami zbora Anakrousis ustvarilo prav prijeten večer. Po uradnem odprtju je sledila zabava v pustnih šemah. Vsi predstavniki manjšin so v dvorano hotela prišli ošemljeni in s seboj prinesli tipične sladice in pustne sladkarije iz svojih krajev. Hkrati so mladi novinarji Š.U.M.-a (Šepeta ulice Montecchi) poskrbeli za pravo pustno vzdušje, saj so vsakega udeleženca fotografirali v svoji pustni šemi. Ob plesu in glasbi se je marsikateri izmed nas prenaedel čokolade in slaščic in se tako vnaprej pripravil na pustno obdobje.

Še posebno zanimiv je bil ogled sedeža Primorskega dnevnika, ki je sicer potekal v sredo: udeleženci so prisluhnili predstavitvi zgodovine našega časopisa ter njegovega sodelovanja v skupini manjšinskih časopisov MIDAS. Predstavitelj je vodil Bojan Brezigar, ki je, zaradi svoje dolgoletne vloge novinarja in odgovornega urednika Primorskega dnevnika, odlično zajel in predstavil zgodovino (in tudi sedanost) našega časopisa. Vsi so bili nad predstavitvijo zelo presenečeni, saj ima marsikatera manjšina v Evropi veliko manj pravic in odmeva v svoji državi kot jih ima slovenska manjšina v Italiji.

V četrtek, zadnji dan, smo udeležence peljali na večerjo v agriturizem Gruden-Žbogor v Samatorco. Zanimivo je bilo, ker so ob tej priložnosti udeleženci spoznali drugo realnost Slovencev v Trstu, in sicer tisto, ki je bolj navezana na zemljo in domačo pridelavo. Agriturizem nas je pogostil z zelo bogato večerjo. Gospodarji agriturizma so posebno poudarili, da je vse, kar pridelujejo, gojeno

in pridelano na domačih tleh, tudi živali redijo s tem, kar imajo doma. Zabavno je bilo, saj so Frizijci iz Nizozemske bili izredno navdušeni nad sirom, ker so znani po tem, da so veliki ljubitelji mlečnih izdelkov. Vzdušje je bilo zadnji dan še vedno nabito s pozitivno energijo, kar je že kazalo na to, da je bil seminar, za katerim je bilo ogromno dela, zelo uspešen. Za uspeh se moramo zahvaliti tudi vsem, ki so nas podprli: Svetu slovenskih organizacij, Slovenski prosveti, Skladu Polojaz, ZKB in še številnim sponzorjem.

Udeleženci so odpotovali v petek, 24. februarja, utrujeni, ker je bil teden zelo naporen, vendar vseeno izredno zadovoljni. Spoznali so naše mesto, našo kulturo in delovanje naše manjšine. Hkrati smo tudi me, vse tri glavne organizatorke (Neža Kravos, Nastja Slavec in podpisana) pritegnile pozornost medijev, saj je prav, da našo manjšino spodbujamo k aktivnosti in delovanju.

Čeprav je problemov vedno neskončno, ima naša manjšina res veliko takega, s katerim se večina evropskih manjšin sploh ne more kosati. Zaradi tega je treba take projekte, kot je bil naš seminar, dodatno podkrepiti, da se lahko manjšina bolje zaveda svojega vsakdanjega bogastva ter zgleda, ki ga lahko predstavlja za druge manjšine, ki tega bogastva (še) nimajo.

Ester Gomisel

*Bori dehtijo,
njih vonj je zdrav in močan
in kdor se vrne iz njih samote,
ta ni več bolan*

Avtorica je za ta prispevek in še za drugo že objavljeno črtico prejela prvo nagrado za prozo na literarnem natečaju Slovenskega kulturnega kluba 2016.

»Ana, zbudi se! Prispeli smo,« sem zaslišala glas tik ob svojem ušesu. Pretegnila sem se in začutila bolečino v vratu; to je bila posledica večurnega spanja v avtobusu. Ko sem odprla oči, sem pred seboj zagledala Ivanov obraz: on je bil tisti, ki me je prišel zbuditi. »Dobro jutro, zaspanka!« je rekel in se zarežal. »Čas je, da izstopiš.« Šele takrat sem se zavedela, da se je avtobus res že ustavil. Ozrla sem se skozi okno in videla kar nekaj staršev, ki so s pričakujočimi nasmehi čakali na svoje otroke.

»Pa je res že vsega konec,« sem rekla z otožnostjo v glasu. Vedno sem imela občutek, da so poletni skavtski tabori premalo trajali. Ivan me je razumevajoče pogledal. »Ja, tudi meni je žal, da smo že nazaj. Ampak vsaka stvar se pač mora enkrat končati. Drugo leto se bomo imeli še lepše,« je rekel in se poskušal nasmehniti. Komaj sem stopila iz avtobusa, je nekaj priletelo vame s hitrostjo topovske kroglice in me vrešče objelo okrog trebuha. Kljub žalosti sem se na glas zasmejala. Svojo malo nagajivko sem v teh dveh tednih kljub vsemu res pogrešala. »Živjo, Mija,« sem rekla in mlajšo sestrico pobožala po svetlih laseh. Takrat se nama je s širokim nasmehom pridružila še mama. »Poglej jo, moja punco, kako si zagorela!« je vzkliknila. Zavila sem z očmi: čeprav je moja koža res nekoliko potemnela, sem bila v nasprotju z ostalimi še vedno blede.

»Hočeš, da ti očka pomaga nesti nahrbtnik?« je vprašala mama. »Ni problema, bom že sama,« sem odvrnila, se izvila iz Mijinega objema in se napotila proti prtljažniku avtobusa, od koder je šofer že zlagal ogromne nahrbtnike. Ko sem našla svojega, sem ga odnesla k avtu, kjer je čakal moj oče. Tudi on me je prisrčno pozdravil, nato pa prevzel težki nahrbtnik in ga dvignil v avto. »Si pripravljena na odhod?« je vprašal očka. »Samo trenutek, da pozdravim svoje prijatelje,« sem rekla.

Zagledala sem Jano: moški, za katerega sem sklepala, da je njen oče, je ravnokar vzel njen nahrbtnik. Stekla sem do njiju in močno objela prijateljico. Ko sem jo spustila in ji pogledala v obraz, sem videla, da ima solzne oči tako kot jaz. »Kmalu se vidi, okej?« sem dejala. Ona je molče prikimala. V tistem trenutku se nama je pridružil še Blaž. Na njegovem obrazu je še vedno sijal tisti značilen nasmešek, po katerem so ga vsi poznali, a celo na njem je bilo nekaj otožnega. »Čimprej se moramo spet dobiti vsi skupaj,« je rekel. Z Jano sva se strinjali. Objel je vsako posebej, nato pa

odšel, da bi se poslovil še od ostalih. Tudi jaz sem želela pred odhodom pozdraviti še marsikoga. Čeprav sem skušala biti čim hitrejša, so bili moji starši že kar nestrpni, ko sem končno sedla v avto, vendar niso ničesar pripomnili. Nekaj časa je bilo vse tiho, samo Mija zraven mene je veselo čebljala, vendar sem jo le napol poslušala. Zatopljena sem bila v spomine. Čez nekaj minut pa se je končno oglasila mama: »No, kako je bilo letos?« V odgovor na to vprašanje bi lahko napisala cel roman. V pičlih dveh tednih se je namreč na taboru zgodilo ogromno. Doživela sem marsikaj, od najsrečnejših do nekaterih izmed najtežjih trenutkov svojega življenja. Pomislila sem na vse čudovite večere ob tabornem ognju. Na nočne straže, ko sva z Jano gledali zvezde. Na trenutke, ko nas je Blaž tako spravil v smeh, da nas je bolel trebuh. Na naporno hojo v hrib, ki pa nas je na vrhu vsakič nagradila z neverjetnimi razgledi. Na to, kako sta se med pohodom Irena in Maja izgubili v gozdu, da ju je moralo pol tabora iskati. Na Roberta, ki si je zlomil nogo in je moral na urgenco. Na prevroče sončne dni in pa tudi tiste, ko nas je nenadoma presenetilo grdo vreme. Življenje v naravi je res nepredvidljivo: vedno moraš biti v pripravljenosti. Razmere so večkrat težke, saj tam ni udobja in razkošja, v katerem smo vajeni živeti: udobje si moramo ustvariti sami. Zato marsikdo niti ne razume, zakaj mi skavti sploh silimo »v divjino«. A kdor tega ne razume, nedvomno ni nikoli izkusil česa podobnega. Zato ne more vedeti, da v naravi, kjer nimaš ničesar, kar bi te povezovalo s civiliziranim svetom, lahko nenadoma pride do trenutka, ki si ga boš zapomnil za celo življenje. Mami mi nič od tega ni bilo treba razlagati: tudi onadva z očkom sta bila skavta, zato sta dobro vedela, kaj to pomeni. Ko sem jima začela pripovedovati razne anekdote, sta me z veseljem poslušala. Ob prihodu domov pa mi je mama pomolila mobilni telefon, ki ga nisem videla že dva tedna: vzela sem ga, toda nisem si ga upala prižgati. Dejstvo, da bom čez nekaj časa spet visela na mobilniku in bila preko spleta povezana s celim svetom, me po mojih izkušnjah v naravi ni navduševalo. Vedela sem, da bom telefonček še prekmalu ponovno vzela v roke: nenazadnje si bom lahko preko njega dopisovala s svojimi prijatelji in obujala spomine. A vendar v tistem trenutku nisem bila še pripravljena na to, da bi se spet popolnoma prepustila svojemu vsakdanjemu načinu življenja.

Mojca Petaros

V Devinu, mali obmorski vasici, kjer od nekdaj poleg ribištva in drugih vsakdanjih opravil živi umetnost in kultura, je nastala posebna skupina. Mladi vaščani smo se že pred dvema letoma odločili, da bomo ustvarili mladinski krožek, v katerem se bomo lahko družili in skupaj ustvarjali.

In tako smo decembra 2015 organizirali svoj prvi božični koncert v štivanski cerkvi. Vsi smo bili zelo navdušeni nad večerom. Odločili smo se, da bomo nastopili tudi na "Pesmi mladih" v Boljuncu.

Naš krožek živi že skoraj dve leti in v teh letih smo veliko naredili. Na sedežu zborov v Devinu je v prejšnjem letu potekala delavnica dikcije, ki jo je vodil Jan Leopoli. Udeleženci smo intervjuvali Jasno Tuta, znano jadralko, ki je v prejšnjem letu izdala knjigo Moj svet sredi oceana.

Za dan žena smo priredili proslavo, na kateri smo pokazali to, kar smo se na delavnici naučili. Proslava je bila posvečena vsem ženskam, naša glavna gostja pa je bila prav Jasna Tuta. Predvajali smo intervju z njo in brali odlomke iz njene knjige.

Večer je bil zelo uspešen, zato smo se odločili, da bomo tudi letos priredili podobno proslavo. Naša prva proslava je bila namenjena ženskam, tokrat pa je to bil kot nekak pozdrav naravi. Razlikovala se je od lanske, saj jo je obogatila razstava fotografij in nastop fantovske vokalne skupine iz Devina pod vodstvom Mirka Ferlana.

Letos je na sedežu zborov potekal poleg tečaja dikcije tudi tečaj fotografije, ki ga je vodila Rebeka Bernetič. Devinski mladinski krožek je priredil tudi veliko drugih projektov, kot npr. Niz lutkovnih predstav "Lutkovno pristanišče", Štefanovanje in družabne večere ob ogledu evropskega nogometnega prvenstva.

Skupaj smo se pod vodstvom Mirka Ferlana udeležili božičnega koncerta v Gorici, koncerta Fantov izpod Grmade, ki so praznovali petdesetletnico obstoja zbora, in izleta v Cortino.

Vse naše delavnice so potekale na sedežu zborov. Letošnjima tečajema dikcije in fotografije, ki smo ju izvedli

v okviru projekta Slovenske prosvete z naslovom "Od lutke do ekrana", je pokroviteljstvo ponudila tudi občina Devin Nabrežina.

Cilj našega krožka je, da se s smehom in zabavo učimo ustvarjati. Kaj pa o krožku pravi njegov predsednik, Danijel Fabi Pahor?

"Obiskoval sem tri leta znanstvenega liceja Franceta Prešerna v Trstu, sedaj pa obiskujem mednarodni oddelek gimnazije Bežigrad v Ljubljani. Trenutno opravljam 1. letnik tako imenovane mednarodne mature imenovane IB diploma, ki traja dve leti. Nimam še jasnih pojmov, na katero fakulteto se bom vpisal potem, ampak imam veliko idej, kot sta na primer ekonomija ali podjetništvo. Mladi iz raznih vasi so že dolgo pred nami ustanovili svoj mladinski krožek. Po njihovih vzorcih ter s svojimi idejami in željami smo tudi mladi iz Devina ustanovili svoj krožek. Demokratično smo določili vse funkcije in tako sem postal predsednik. Priznam pa, da krožek ne bi deloval brez pomoči celotnega odbora in sem ponosen

na vse, ki odbor sestavljajo. Projekte, ki smo jih priredili, so bili prava novost za vse člane. Posebno ponosen sem, da kljub temu, da nismo strokovnjaki, smo uspešno

dosegli svoje cilje. Seveda, le z delom lahko dosežemo zaželeni uspeh in se vsi trudimo, da bomo zmeraj bolj uspešni. Imamo že nekaj idej za bodočnost in jih vsi želimo izpeljati na najboljši način. Nekaj dogodkov je že postalo del našega delovanja, kot je na primer "Pozdrav pomladi", produkcija ki je potekala 19. marca in ki jo bomo z veseljem ponovili.

Svetlana Breclj

Devinski mladinski krožek S smehom in zabavo se učimo ustvarjati

Modni blogi izpodrivajo modne revije

V kolikšni meri ji sledijo zamejska dekleta?

V zadnjih časih se na spletu vedno pogosteje pojavljajo blogi o modi. Modni ali fashion blogi so spletne strani oziroma spletni dnevniki in zapisi, v katerih je tema moda – moda na vseh ravneh: od največjih modnih imen do neznanih oseb, ki se še uveljavljajo. Skupni imenovalec t. i. fashion blogerjev je osebni zornik in pogled na svet mode, oblikovanja, kozmetike, življenjskega sloga in še marsičesa. Na tak način lahko vsak predstavi svoj slog, se preizkusi v vlogi modnega strokovnjaka in natančneje spozna svet mode. Nekateri postanejo pravi profesionalci na tem področju, tako da nekateri modni blogi skoraj že nadomeščajo modne revije. Struktura modnega bloga je seveda odvisna od posameznika. Večina se jih odloči za spletne strani, ki ponujajo že vnaprej pripravljene vzorce, v katere blogerji vnašajo vsebine po lastni želji.

Fashion blog navadno sestavljajo: naslovna slika, ki vsebuje naslov bloga in je vedno prisotna, zavihki, ki omogočajo lažjo orientacijo znotraj bloga, pod zavihki je glavni prostor, v katerem bloger objavlja zapise, večkrat skupaj s fotografijami, saj so te pri modi neobhodno potrebne. Vsak zapis ima naslov in datum.

Vsebinsko je blog raznolik. Vsi blogi govorijo o modi, a ne vsi na enak način, ker obstajajo različne vrste modnih blogov. Najbolj razširjeni so blogerji osebnega sloga, ki objavljajo fotografije svojih outfitov (tega, kako se kdo oblači, kakšne dodatke ali nakit nosi ...), večkrat dodajo še modne nasvete in pišejo o svojem življenjskem slogu. Drugi tipi fashion blogerjev so modni blogerji-novinarji, ki se ukvarjajo s finančno in poslovno platjo, tu so še nakupovalni svetovalci, ki objavljajo najnovejše trende in kolaže modnih trendov, blogerji življenjskega sloga poročajo o osebnem stilu, modni fotografi objavljajo svoje fotografije o modi, splošni modni blogerji pa pokrivajo vse aspekte mode.

Fashion blogerji so povezani z različnimi družabnimi omrežji, kot so Facebook, Instagram, Twitter, YouTube in Tumblr. Prav zaradi tega so zelo razširjeni med publiko, ker jih zlahka najdemo in lahko poiščemo nasvete za naše nakupe. Z razliko od revij so fashion blogi bolj praktični, ker je dovolj, da imamo internetno povezavo in se s pametnim telefončkom lahko povežemo. Modni blogi niso popularni samo med mladimi, tudi starejši se jih poslužujejo in – ne boste verjeli! – med njimi niso samo dekleta in ženske, pač pa tudi fantje in moški!

Veronica Piredda

Fashion Blogging

Aprire un BLOG di MODA

Perché e come non chiudere dopo pochi mesi!

Naj preverimo torej, kako je s spremljanjem modnih blogov ali klasičnih modnih revij med nekaterimi angažiranimi in aktivnimi dekleti naše narodnostne skupnosti? Iz odgovorov naših sogovornic izhaja, da se večina pravzaprav ne zanima pretirano za modni tisk ali objave na socialnih omrežjih. Poglejmo!

● Bereš/spremljaš/listaš kak modni blog in/ali revijo? Katere?

■ **Sanja Vogrič** – dijakinja klasičnega liceja P. Trubar v Gorici, režiserka in igralka v dramski skupini O'klapa iz Gorice ter igralka v dramski družini F. B. Sedej iz Števerjana, pevka DVS

Bodeča Neža: "Nisem naročena na nobeno revijo, kdaj pa kdaj kaj prelistam ali pogledam na spletu."

■ **Vera Sturman** – študentka violine na konservatoriju v Padovi: "Ne, ne sledim modnim revijam."

■ **Neža Zobec** – dijakinja uporabnih znanosti na liceju Prešeren v Trstu, violinistka, ritmičarka in učiteljica ritmike: "Ja, vseh mi je prebirati modne revije, kot na primer Cosmopolitan in Glamour. Občasno pa berem tudi modni blog Chiare Nasti."

■ **Stefania Berretta** – študentka slovenistike na Univerzi v Novi Gorici,

odbornica pri društvu F. B. Sedej radijska voditeljica, pevka DVS Bodeča Neža: "Običajno ne listam po modnih revijah, le včasih vzamem v roke Vogue pri frizerju, a se to zgodi le enkrat, dvakrat na leto."

■ **Martina Bearzi** – dijakinja znanstvenega liceja Prešeren v Trstu, igralka v gledališki skupini društva MOSP in članica Mladinskega krožka Devin, atletinja: »Nobene modne revije ali bloga ne spremljam na poseben način."

■ **Jasna Briščik** – študentka političnih ved na Univerzi v Trstu, odbornica

SKD Vesna, pevka TPPZ Pinko Tomažič, plesalka pole dance: "Modnim blogom ali revijam ne sledim. Raje se oblačim po „počutju“ oz. bolj športno ali bolj elegantno, odvisi od dneva do dneva."

■ **Mateja Jarc** – pevka DVS Bodeča Neža, ženskega komornega zbora ČarniCe in APZ Tone Tomšič, dirigentka OPZ Mali Veseljaki in cerkvenega pevskega zbora Štandrež: "Načeloma ne listam modnih blogov ali revij. Če pa zasledim kak članek o modi, ga rada preberem."

● Koliko je danes po tvojem pomemben zunanji izgled za uspeh v življenju?

■ **Sanja Vogrič**: "Odvisi od cilja, ki ga želimo doseči; če želimo zavzeti neko javno funkcijo, je seveda tudi videz zelo pomemben. V gledališču je kostum tesno povezan z osebnostjo dramskega lika in velikokrat pomaga igralcu, da razume, koga uprizarja."

■ **Vera Sturman**: "Menim, da je zunanji izgled žal (!) preveč pomemben!"

■ **Neža Zobec**: "Zunanji izgled je pomemben, lahko je bolj ali manj, pri nekaterih poklicih pa je ključnega pomena. To je odvisno od pordočja, na katerem se želimo uveljaviti."

■ **Stefania Berretta**: "Na žalost opažam, da je zunanji izgled – kljub temu da smo leta 2017 – pogosto zelo pomemben. Obleka večkrat naredi človeka. Sem pa tudi menenja, da je na delovnem mestu potrebno biti primerno oblečeni. Hkrati pa mislim, da je pomembnejše, kako se človek počuti. Kardar se dobro počutiš sam s sabo, gre vse boljše."

■ **Martina Bearzi**: »Gotovo ima zunanji izgled določeno težo. Vpliva namreč na mnenje družbe glede posameznika. Kaže na določeno resnost, saj mora biti oblačilo vedno rimerno."

■ **Jasna Brišćik**: "Po mojem mnenju danes ni toliko važen zunanji izgled, temveč kako predstaviš neko idejo. Res pa je, da današnja družba veliko vlaga v zunanji videz za uspeh."

■ **Mateja Jarc**: "Mislim, da zunanost ni na prvem mestu pri iskanju uspeha v življenju,

saj se mi zdijo za to veliko pomembnejše druge značilnosti osebe, kot so na primer strokovna podkovanost, osebnost in značajske poteze človeka. Kljub temu pa je treba nekoliko paziti tudi na zunanost, ki mora biti po mojem mnenju primerna glede na okoliščine, v katerih se oseba znajde, saj konec koncev tudi videz nekaj pomeni.

● Si že doživela ali opazila pri prijateljih, da so bili tarča predsodkov zaradi zunanjega izgleda (npr. debelosti, oblačenja ...)?

■ **Sanja Vogrič**: "Nisem nikoli videla, da bi se kdo grdo norčeval iz drugih zaradi njihovega videza. Vsekakor je zelo pogosto, da nekdo kaj pripomni, če mu kaj ni všeč, predvsem v Italiji, kjer je močan čut za estetiko, v Sloveniji se pri oblačenju bolj sklicujejo na svobodo izražanja."

■ **Vera Sturman**: "Ja, še prevečkrat se je zgodilo, da so bili sovrstniki tarča takih predsodkov ... In mislim, da kdorkoli je avtor takih predsodkov, je pravi ignorant, ker nihče nima pravice zafrkavati drugega le zaradi zunanosti, ne da bi osebo resnično poznal!"

■ **Neža Zobec**: "Ja, opazila sem, da je zunanji izgled eden izmed glavnih razlogov, zaradi katerih postane oseba tarča predsodkov. To je prva stvar, ki jo opazimo pri osebi, in prispeva k mnenju, ki si ga o njej ustvarimo."

■ **Stefania Berretta**: "Kdor je dal skozi višješolska leta, mislim, da je sigurno videl koga, ki je bil zaradi zunanjega videza tarča zafrkavanja ali posmehovanja. Včasih še sedaj opazim, da me nekatera dekleta gledajo z očmi, ki same govorijo: „Kako se je oblekla?! Tiste barve se ne uejmajo!" A sedaj me to ne moti več. V letih, ko sem bila dijakinja, so me take izjave motile. Sledila so leta, ko sem tudi jaz bila med tistimi, ki so s prstom kazali na druge, ki so se oblačili drugače kot jaz. Ko pa odraseš, spoznaš svet in ugotoviš, da ni lepšega kot to, da je vsak različen od drugega."

■ **Martina Bearzi**: "Da, žal pogosto sodimo druge zgolj na osnovi izgleda, čeprav nisem še nikoli posebej opazila, da bi nekdo koga osebno žalil zaradi videza."

■ **Jasna Brišćik**: "Žal sem to doživela (zahrbtna kritike prijatelji zaradi oblačenja) in ni mi bilo lahko. Menim, da je vsakdo prost, da se oblači kot želi, kot se počuti."

■ **Mateja Jarc**: "Nimam konkretnega primera iz svojega življenja, ko bi kdo koga sodil na podlagi zunanjega videza, vendar mislim, da so taki predsodki zelo pogosti v času pubertete, ko se mladostniki veliko ukvarjajo s svojim videzom. Včasih tudi odrasli imajo predsodke zaradi zunanjega izgleda, toda take »sodbe« se mi zdijo neumestne."

*Mnenja sta zbrali
Nika Cotič in Neža Petaros*

Vaša starejša sestra Brina Bakhita svetuje

TA PRESNETA PLAHOST!

Živio, bratci in sestrice!

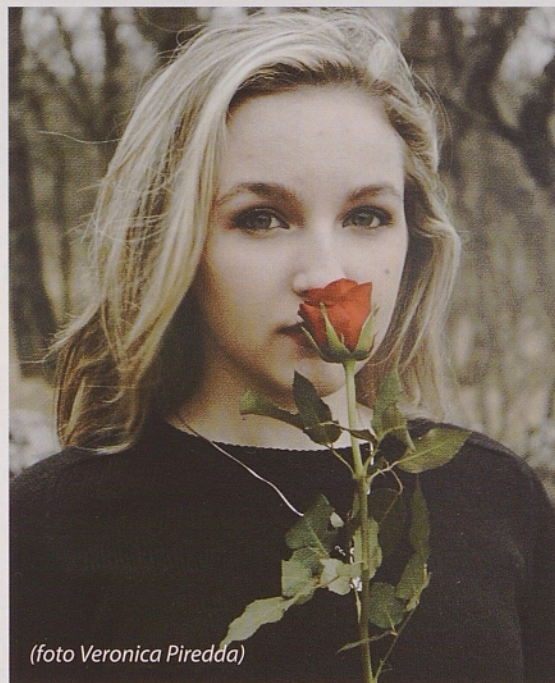
V minuli številki Rasti smo govorili o tem, kako začeti delati na sebi zato, da postanemo prikupnejši. Še bom vztrajala pri tem, saj mi je neka prijateljica po zadnjem članku šepnila, da sem popolnoma ustrelila mimo ... Ja, prav ste prebrali! Ta prijateljica je bila prepričana, da so bili moji nasveti o tem, da je treba pljuniti v roke in sami poskrbeti, da se iz grdega račka spremenimo v sijajnega laboda, vsi zamen. In zakaj naj bi bili moji nasveti, da moramo poskrbeti za to, da valoriziramo svoj videz, zamen? »Lahko si kolikor toliko čedna, pa te vseeno nekaj blokira!« pravi prijateljica. In kaj naj bi jo blokiralo? ... Plahost! Ta presneta, presneta plahost!

Joj, pa res! Koliko je takih, ki imajo ta problem! Enostavno si ne upajo. Ne gre samo za ljubezenska razmerja, plahost jih blokira v čisto vsakdanjih stvareh. V odnosu s sošolci, s prijatelji, kaj šele s profesorji ali z nadrejenimi ... Pa z neznanci. Do te mere, da se bojimo prositi informacije na cesti, če smo se izgubili ... bojimo se prositi profesorja ali sošolca, če nečesa v šoli (ali univerzi) nismo razumeli. Za nekatere je nastop pred drugimi – ali celo v publikli prava nočna mora, pravo trpinčenje!

Vse popolnoma in zelo dobro razumem! To pa zato, ker sem (bila) tudi jaz izjemno plaha. In kaj sem naredila, da sem to svojo napako (plahost je lahko napaka samo takrat, ko te ovira, da v polnosti zaživiš svoje življenje) vsaj delno odpravila?

Psihologi vam bodo razlagali, da ima plahost lahko različne izvore. Vse res! Skupni imenoalec pa je kakorkoli verjetno nizka samozavest ali slaba samopodoba. In posledično nezaupanje v lastne sposobnosti. No, in spet smo tam! Ker nisem psihologinja, vam ne morem svetovati, kako poiskati in odpraviti izvor vaše nizke samozavesti. A če ste plahi, poskusite to plahost odpraviti v nekaj enostavnih potezah. Pri meni so delovale! In prva je spet enaka tisti, ki sem vam jo sugerirala prejšnjič!

Delajte na sebi. Hja, spet smo tam, zadnjič se nisem prav nič zmotila! Vprašajte se, kaj vam na sebi ni všeč. Čisto konkretno: sestavite spisec stvari, ki vam na sebi niso všeč. In spremenite jih! Jaz se na primer nisem videla dovolj vitko. Je to, to? No, shujšajte! Lahko je karkoli drugega – fizičnega ali ne. Ne morem vam dajati receptov, ker receptov ni! Poskusite,

(foto Veronica Piredda)

morda bo dovolj samo malo, a pomembna – oziroma BISTVENA – je trdna in vztrajna volja. Pomagajte si tudi z mentalnimi podobami (učinki so izjemni, lahko vam psihologi potrdijo!). Zaprite oči in zamislite si, kakšni želite postati. S to mentalno podobo si pomagajte, da pridete do zastavljenega cilja. Vedno mislite na to podobo, saj vam bo pomagala pri ohranjanju trdne volje.

Naslednjič bom svetovala še kakšno majhno potezo. A zaenkrat se mi zdi važno, da vam dam jasno sporočilo o tem, da se je možno spremeniti na bolje, da je možno postati takšni, kakršni si želimo biti (seveda v mejah svojih sposobnosti in možnosti)! Treba se je lotiti postopoma, počasi in vztrajno. Neuspehi ali padci (do katerih nujno in vedno pride pri katerikoli nalogi ali delu) nas ne smejo odvrti od cilja. Naslednjič torej druga poteza za odpravljanje plahosti: začeti podirati strahove! Vse to, da se bomo s sabo in z drugimi počutili bolje in bolj srečni (bakhita)!

***Vaša starejša sestra, Brina Bakhita
(lahko mi pišete na brinabakhita@gmail.com)***